

BREDE RAAD 010

Advies

Beleidsplan Zorg, welzijn, jeugdhulp

ERVARINGEN VAN DE ROTTERDAMMER

COLOFON

Dit advies werd opgesteld

door de volgende leden van de Brede Raad 010:

Carla Zonneveld
Meriem Laamairi
Sabrina Ong-Aban

010-2680611

info@brederaad-010.nl

©2020 Brede Raad 010

April 2020

Voorwoord

Het afgelopen jaar heeft de Brede Raad 010 samen met Young010 op diverse momenten input en advies gegeven aan de gemeente Rotterdam ten behoeve van de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp en het daaropvolgende concept Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp.

Met dit advies geeft de Brede Raad 010 een reactie op uw concept beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp. De verhalen en ervaringen van Rotterdammers die de Brede Raad 010 het afgelopen jaar heeft opgehaald, vormen de basis voor dit advies. U treft ook eerder aangekaarte onderdelen voor zowel de Startnotitie als het beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp aan. Daarnaast passeren andere thema's de revue.

Het concept beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp bevat voor de Brede Raad 010 veel positieve elementen. De Brede Raad 010 spreekt haar waardering uit voor de focus op de Rotterdammer en zijn leefwereld, de integrale aanpak en de aandacht voor de kwetsbare doelgroepen.

Ook wil ik namens de Brede Raad 010 onze waardering uitspreken over het feit dat de gemeente ons in een vroeg stadium bij het beleidsontwikkelp proces heeft betrokken en dat dit traject op een prettige en constructieve wijze heeft plaatsgevonden. Dat smaakt naar meer!

Een aantal onderwerpen uit het conceptbeleidsplan stipt de Brede Raad 010 graag aan. Wij hopen dan ook dat deze aandachtspunten en adviezen helpen bij de verdere vormgeving van het definitieve beleidsplan.

Koen van Dijk, MSc

Directeur-Voorzitter Brede Raad 010

Integraliteit

De Brede Raad 010 staat achter een integraal plan voor zorg, welzijn en jeugdhulp. Door deze beleidsterreinen samen te brengen, ontstaat meer samenwerking en synergie. Een van de voorbeelden daarvan is een soepeler overgang van 18- naar 18+: een onderwerp dat duidelijk naar voren komt in het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp. De Brede Raad 010 kaartte het onderwerp integraliteit al aan bij de input die zij samen met Young010 leverde voor de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp.¹ De blijvende aandacht hiervoor vindt de Brede Raad 010 positief. Deze integraliteit zou nog sterker naar voren kunnen komen in de maatregelen die worden vermeld in het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp.

Wat de Brede Raad 010 mist in de integraliteit en samenhang zijn de beleidsterreinen Sport, Cultuur en Veiligheid. Deze terreinen hangen nauw samen met zorg, welzijn en jeugdhulp. Sport kan het welzijn van mensen verhogen en zorgen voor verbinding en ontmoeting. Cultuur kan ook een plek zijn waar talentontwikkeling tot bloei kan komen en daarmee zorgen voor zelfbewustzijn en identiteitsduiding. Veiligheid, in het kader van leefbaarheid en overlast, vindt de Brede Raad 010 belangrijk omdat dit nauw samenhangt met zowel welzijn als (noodzakelijke) zorg. Ook het toenemende geweld onder jongeren in Rotterdam zou in dit brede perspectief van zorg, welzijn en jeugdhulp gezien moeten worden. Hoewel repressie en deels de uitvoering wellicht niet past bij het beleidsterrein welzijn, ligt er in het kader van preventie een belangrijke taak bij het (jongeren)welzijnswerk. “Voorkomen is beter dan genezen.” Hier ziet de Brede Raad 010 een belangrijk aandachtspunt.

Advies

Leg nadrukkelijker de verbanden tussen het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp en de terreinen Cultuur, Sport en Veiligheid.

Preventie

Een ander onderwerp dat de Brede Raad 010 gezamenlijk met Young010 aankaartte bij de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp, was het belang van preventie. De Brede Raad 010 vindt het positief dat hier ruime aandacht voor is in het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp.

Dat geldt eveneens voor de decentralisatie in de aanpak van wijken. Daarbij maakt de Brede Raad 010 zich wel zorgen om de Huizen van de Wijk. Rotterdammers hebben aangegeven dat het voor mensen met een psychische beperking niet gemakkelijk is om vrijwilligerswerk te doen bij Huizen van de Wijk. Er zijn op dit moment weinig activiteiten waar zij heen kunnen. De eenzaamheid onder hen is groot. Ook maakt de Brede Raad 010 zich zorgen over de belastbaarheid van de Huizen van de Wijk. De Brede Raad 010 vindt het belangrijk dat wanneer een groter beroep gedaan wordt op de Huizen van de Wijk, de bemensing, ondersteuning, kennis en expertise toereikend is.

¹ Brede Raad 010 & Young010 *Insprektekst commissie ZOCS 26-06-2019*

Ook vindt de Brede Raad 010 het belangrijk dat menging plaatsvindt, zoals dat voorheen bij de buurthuizen gebeurde. Dat betekent dat de Huizen van de Wijk niet alleen gericht zijn op kwetsbare mensen, maar juist ook op zelfredzame mensen.

Advies

Zorg voor voldoende menskracht en deskundigheidsbevordering om de activiteiten te coördineren en uit te voeren. Zorg ervoor dat de Huizen van de Wijk er zijn voor alle wijkbewoners.

Dicht bij de burger

De Brede Raad 010 vindt het een positieve omslag dat u met het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp nadrukkelijk aangeeft dicht bij de burger te (willen) staan en maatwerk aan Rotterdammers te willen leveren. De leefwereld van Rotterdammers is voor de Brede Raad 010 hét uitgangspunt om advies aan uw college te geven.

In het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp mist de Brede Raad 010 (nadrukkelijke) aandacht voor eigen regie. Eigen regie voor Rotterdammers is één van de belangrijkste adviezen van de Brede Raad 010 en Youngo10 in het advies 'In eigen beheer'². Eigen regie vormt de basis voor zelfredzaamheid, voor zelfbeschikking. We vragen u nadrukkelijk vorm te geven aan dit – voor Rotterdammers – zo belangrijke onderdeel van leven.

Advies

Geef Rotterdammers waar dat kan zoveel mogelijk de eigen regie over hun leven, luister goed naar hun hulpvraag en bied maatwerk bij ondersteuning.

Integrale gezinsarrangementen

In de input voor de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp met Youngo10 besteedde de Brede Raad 010 al aandacht aan de gezinsarrangementen. De Brede Raad 010 verwacht dat dit positieve effecten zal sorteren. Uit eerdere adviezen van de Brede Raad 010 kwam naar voren hoe belangrijk een integrale aanpak van een gezin is, waarbij zowel ouders als kinderen snel in beeld zijn en gezamenlijk hulp krijgen³.

Toegang tot zorg

U schrijft in uw Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp de toegang tot het wijkteam eenduidiger te organiseren en samenwerking steviger neer te zetten. De Brede Raad 010 juicht deze verbetering in de toegang tot zorg toe. Ook vindt de Brede Raad 010 het positief dat u aandacht besteedt aan de communicatie, een van de adviezen van de Brede Raad 010 uit 'In eigen beheer'.⁴

² Brede Raad 010 (2020) *In eigen beheer*

³ Brede Raad 010 (2017) *KOPP-kinderen & Brede Raad 010 (2019) Casusregie in de praktijk*

⁴ Brede Raad 010 (2020) *In eigen beheer*

Wel denkt de Brede Raad 010 dat het belang van een efficiënte, fysiek en sociaal toegankelijke toegang tot zorg sterker naar voren kan komen. De Brede Raad 010 hoort van Rotterdammers dat zij soms te laat of geen gebruik maken van zorg doordat zij de toegang niet goed kunnen vinden of hun vraag niet goed kunnen neerleggen. Het gaat daarbij niet alleen om de toegang tot de wijkteams, maar juist ook om de toegang tot de VraagWijzers in een vroeger stadium. Specifiek voor mensen met een beperking is deze toegang tot zorg erg belangrijk. De Brede Raad 010 adviseerde hier al over in het advies 'In eigen beheer' en het advies 'De Lat is de start'. Voor mensen met een beperking (niet alleen verstandelijk of psychisch) is efficiënte, fysiek en sociaal toegankelijke zorg cruciaal.

Advies

Zorg voor efficiënte, fysiek en sociaal toegankelijke zorg, zowel bij de VraagWijzers als bij de Wijkteams.

Seksualiteit

In het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp mist de Brede Raad 010 aandacht voor seksualiteit van zowel jongeren als ouderen. Voor jongeren is de ontwikkeling van seksualiteit een belangrijke en bijzondere ontwikkelingsfase. Daarbij vindt de Brede Raad 010 het belangrijk om ook aandacht te besteden aan hoe om te gaan met mensen die zich anders ontwikkelen dan het merendeel. Dat geldt eveneens voor ouderen. Uit verhalen van Rotterdammers blijkt dat zij op latere leeftijd ook behoefte hebben aan intimiteit. Waar voorheen een mogelijkheid bestond voor ouderen om hierin te voorzien, is dat nu – zo lijkt het – niet meer het geval. Seksualiteit en intimiteit heeft voor ouderen een positieve invloed op zowel gezondheid als ervaren welzijn.

Advies

Geef seksualiteit voor jong en oud, hetero of LHBTI en mensen uit andere culturen een positie binnen het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp.

Experimenteren, leren en innoveren

De Brede Raad 010 vindt het positief dat nadrukkelijk aandacht is voor experimenteren, leren en innoveren. Het is ook noodzakelijk om te weten wat écht werkt. De Brede Raad 010 ziet mogelijkheden voor een pilot in E-Health. Belangrijk is wel dit breed te communiceren met Rotterdammers.

Bevorderen van meedoen in de maatschappij

Bij de verschillende maatregelen ter bevordering van meedoen in de maatschappij, mist de Brede Raad 010 maatregelen ter bevordering van de kansen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente Rotterdam kan zelf het goede voorbeeld geven en heeft direct sturing op haar eigen leveranciers, bijvoorbeeld door voorwaarden te

stellen met betrekking tot social return. Daarnaast kan de gemeente Rotterdam bij bedrijven meer aansturen op het in dienst nemen van mensen met een beperking of zorgbehoefte. Dat kan via de Participatiewet, maar ook via ‘social return’.

Advies

Stel voorwaarden in de aanbesteding aan leveranciers en geef zelf het goede voorbeeld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen en de mogelijkheden van social return toe te passen in het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp om meedoen van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Taal

Het niet spreken van de Nederlandse taal kan belemmerend werken in de vraag om ondersteuning (en daarmee de mate van zelfredzaamheid). Het begeleiden van kwetsbare, laaggeletterde inwoners van Rotterdam is belangrijk om hen toe te kunnen leiden naar zorg waar nodig. Toegankelijker taalgebruik zal volgens de Brede Raad 010 ook de toegang tot dienstverlening verbeteren. De Brede Raad 010 mist in het Beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp de aandacht voor (het niet spreken of schrijven van) de Nederlandse taal. De Brede Raad 010 vindt het belangrijk dat de koppeling wordt gelegd met ‘Taalspiraal’ van de gemeente. Bij de toegang tot zorg, maar ook bij de verdere ondersteuning is het belangrijk dat de communicatie begrijpelijk is voor iedereen.

Huisvesting

De Brede Raad 010 vindt het positief dat er aandacht is voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Echter, uit de ervaringen van Rotterdammers blijkt dat betaalbare, geschikte woningen nauwelijks beschikbaar en vindbaar zijn. Er lijkt nu van uit te worden gegaan dat die voor diverse doelgroepen voorhanden zijn, terwijl dat volgens Rotterdammers niet zo is.

Samenwerking

De Brede Raad 010 ziet veel kansen in de mogelijkheden van samenwerking. Dat geldt voor de samenwerking tussen gemeentelijke diensten, maar ook voor samenwerking met WLZ-gefinancierde zorginstellingen. Juist over deze financieringsschotten heen liggen kansen voor experimenteren en innoveren.

Daarnaast kan bij welzijnsorganisaties nauwere samenwerking worden betracht met volwassenen en ouders van kinderen. Juist door hen te betrekken (en niet alleen jeugd en senioren) kan betrokkenheid worden gerealiseerd.

Aanbesteding

Al bij de input voor de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp gaf de Brede Raad 010 aan voorstander te zijn van het oprekken van aanbestedingstermijnen. Wanneer zorg wordt ingekocht, vindt de Brede Raad 010 het belangrijk dat niet alleen wordt gekeken naar wat

de aanbieder op dat moment kan, maar vooral ook naar wat een aanbieder in het verleden heeft gerealiseerd en wat de geleerde lessen uit het verleden zijn.

Dagbesteding

Arbeidsmatige dagbesteding via de Wmo wordt deels verlaten en op andere vlakken komt dit juist terug. De Brede Raad 010 vindt het belangrijk dat niet aan de ene kant iets wordt afgebroken, wat aan de andere kant weer moet worden opgebouwd.

Bi-culturaliteit

In Rotterdam zijn meer dan 50% inwoners met een bi-culturele achtergrond. In het kader van een inclusieve stad, kan hieraan explicieter aandacht worden besteed bij het uitwerken van de diverse instrumenten. Bijvoorbeeld door hier aandacht aan te besteden in het factoren-model en bij de tussenvoorziening/gebouwarrangement.

De Brede Raad 010 vertrouwt erop de gemeente met dit advies van dienst te zijn geweest. De Brede Raad 010 zal de komende tijd signalen blijven verzamelen over de uitwerking van het gemeentelijk beleid en u adviseren.

